

Τρεις νέες καλλιτέχνιδες:

Μαργαρίτα Δεσπότη Βιβή Παπαδοπούλου, Βιργινία Μαστρογιαννάκη

Η πλειοψηφία των καλλιτεχνών της νεότερης γενιάς, γοητευμένη από τη σαγήνη των τεχνικών, των υλικών, και καθημαγμένη από την αγωνία της δεξιοτεχνίας, παραμελεί το εννοιολογικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα εξελιχθούν οι εικαστικές διατυπώσεις. Συγκεκριμένα, δύσκολα πλέον θα συναντήσει κανείς νέο καλλιτέχνη ο οποίος έχει μοιράσει ισομερώς τους δύο πόλους. Έτσι ώστε το τεχνικό μέρος να καταγράφει επάξια τους νοητικούς συλλογισμούς και να μην προεξάρχει του εικαστικού έργου.

Τις περισσότερες φορές, χρήζει μάλιστα έρευνας, ο νέος καλλιτέχνης αφοσιωμένος στην κατάκτηση μιας εικαστικής γλώσσας, παραμελώντας τον εικαστικό Λόγο, στρέφεται στο φιλικό περιβάλλον του προσωπικού βιώματος ή του συλλογικά βιωμένου μέσα όμως από το πρίσμα του προσωπικού. Του προσωπικού βιώματος που χωρίς την κατάλληλη εννοιολογική επεξεργασία, χωρίς τη δημιουργία αξιακού συστήματος που να το καθιστά ξεκάθαρα συλλογικό, και όχι υποθετικά ή ενδεχόμενα, παραμένει αδιαπέραστο από το θεατή.

Μάλιστα αν λάβουμε υπόψη ότι στην εποχή μας, εποχή της μεταβιομηχανικής κουλτούρας, η εικόνα σε κάθε της έκφανση και ποιότητα, έχει κατακλύσει την καθημερινότητα και βρίσκεται παντού, χάνοντας ωστόσο την αρχική της σημασία στην εικονοσφαίρα της καθημερινής μας ζωής. Ο θεατής δεν είναι πλέον ο διαλεκτικός εταίρος της εικόνας αλλά ο πρόθυμος καταναλωτής της.

Ωστόσο, ο Λόγος πάντοτε καθόριζε την οντολογία της εικόνας. Όταν όμως η εικόνα έχει χάσει το αρχικό της στάτους και μεταδίδεται παραποιημένα ιδανική, θελκτική και κυρίαρχη τότε είναι φανερό ότι ο Λόγος δεν είναι η κυρίαρχη συνιστώσα της εικόνας, αλλά οι τεχνικές εξιδανίκευσης, ωραιοποίησης και τελικά καθήλωσης του θεατή (που στις συνθήκες αυτές μετατρέπεται μάλλον σε καταναλωτή). Ο Λόγος υποκαθίσταται από το Σκοπό και έτσι η επεξεργασμένη τεχνικά εικόνα γίνεται εργαλείο καθήλωσης του παραλήπτη της σε παθητικό ρόλο.

Γι αυτό και γίνεται ολοένα και περισσότερο επιτακτική η ανάγκη υπαγωγής της χειρόπλαστης ή και μηχανικής εικόνας σε ένα πλαίσιο ιδεών, συλλογισμών και νοητικών καταστάσεων.

Έτσι λοιπόν, είναι τουλάχιστον αισιόδοξο νέοι καλλιτέχνες από τα πρώτα τους ακόμα βήματα να προσανατολίζονται στο ουσιώδες και στη διατύπωση των έργων τους να κυριαρχεί ο Λόγος.

Τρεις νέοι απόφοιτοι (Ακαδημ. Περίοδος 2010/11) του Εικαστικού Τμήματος του ΑΠΘ, η Μαργαρίτα Δεσπότη, η Βιργινία Μαστρογιαννάκη και η Βιβή Παπαδοπούλου, έστρεψαν την πτυξίδα των εικαστικών τους διατυπώσεων στην πολιτισμική διάσταση του ανθρώπου.

Στηριγμένη στο μύθο του Ίκαρου η **Μαργαρίτα Δεσπότη**, ένα μύθο που το συναντάμε σε πάρα πολλούς πολιτισμούς προσεγγίζει κριτικά τη φυσιογνωμία της τεχνολογικής προόδου. Ο υλικός πολιτισμός (civilization) όταν υπερβαίνει την ικανοποίηση των βασικών αναγκών του ανθρώπου και μεταλλάσσεται σε Αρχή δημιουργίας υλικών αναγκών, τότε οι μαινάδες της κατανάλωσης εκτός από τον άνθρωπο θα καταστρέψουν και την ιδέα της προόδου. Το οικοδόμημα της τεχνολογίας με τη μορφή της οικοδομικής κατασκευής τοποθετήθηκε από την καλλιτέχνη σε πτώση. Τα φτερά της κέρινης ματαιοδοξίας είναι φτερά της ηθικής. Κατακερματισμένα από την υπέρβαση του μέτρου δεν είναι απλά η έννοια της καταστροφής αλλά ταυτόχρονα η αλληγορική παρουσία ενός φυσικού στοιχείου του κεριού. Το κερί είναι το σύνορο της ανθρώπινης ματαιοδοξίας και ευρύτερα η Φύση

στην οποία ανήκει το κερύ, είναι το αξιακό πεδίο στο οποίο συντάσσονται δομικά οι πολιτισμικοί σχηματισμοί.

Στον άνθρωπο αλλά και στα δεσμά ο οποίος έχει εξυφάνει με αποτέλεσμα να αυτοπαγιδευτεί αναφέρεται και η δεύτερη καλλιτέχνηδα η **Βιβή Παπαδοπούλου**. Το κεντρικό στοιχείο των εικαστικών της αναζητήσεων είναι τα ανθρωπόμορφα φυτά που ασκούσαν έντονη μεταφυσική επιρροή στον άνθρωπο. Από τις απαρχές του πολιτισμού μέχρι και σήμερα. Η αδυναμία του να ελέγξει και να υποτάξει τη Φύση τον οδήγησε στην υπερβατική ένταξη τους στη ζωή. Η Βιβή Παπαδοπούλου, αναπαράγει πλαστικά την ανθρωπόσχημη φόρμα του μανδραγόρα. Ελιξίριο και ταυτόχρονα τοξικό. Αλήθεια και παραίσθηση. Θρύλος και πραγματικότητα. Με υπόβαθρο τη διώνυμη σχέση αντιθέτων, κατασκευάζει φόρμες οι οποίες ενσωματώνουν το συγκρουσιακό χαρακτήρα της Φύσης και του Πολιτισμού. Η φυσική μορφή του φυτού αποκτά μέσα από την πολιτισμική της ενσωμάτωση το χαρακτήρα της απειλής αλλά και τη γοητεία του κινδύνου. Γιατί ο θρύλος λέει ότι αν δεν ξέρεις να χρησιμοποιήσεις τον μανδραγόρα τότε αυτός σε εκδικείται.

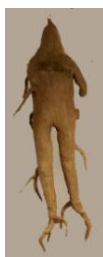
Η **Βιργινία Μαστρογιαννάκη** χρησιμοποιεί και αυτή μια οργανική ουσία όπως είναι το χαρτί, αλλά και το καθοριστικό για τον ανθρώπινο πολιτισμό στοιχείο της φωτιάς. Περισσότερο λιτή και αυστηρή στη διαχείριση των υλικών της η Μαστρογιαννάκη, μπολιάζει στο έργο της αρκετά συστατικά της έμφυλης ταυτότητας, χωρίς όμως την πρόθεση να καταστεί ένα είδος γλώσσας ή πεδίο έρευνας. Δημιουργεί λευκές δαντέλες σε χαρτί, χρησιμοποιώντας αντί για το παραδοσιακό βελόνι, την καύτρα του τσιγάρου. Το λευκό χαρτί γίνεται ο στίβος στον οποίο ζυμώνονται χειρονομίες, σκέψεις, μορφές και οι οποίες καταγράφονται με την αφαίρεση του χαρτιού. Είναι σημαντική όμως η πράξη της αφαίρεσης που δεν γίνεται διά της κοπής αλλά διά της πυράς. Στάχτη!! Φωτιά που χρωματίζει με μαύρα και κιτρινωπά ίχνη τα χείλη της πληγής. Μια χειρονομιακή ανάπτυξη δεκάδων πληγών σε ένα χαρτί, παραδοσιακό φύλακα της ανθρώπινης γνώσης. Το χαρτί όμως, θα εισβάλλει στο έργο της και με ένα διαφορετικό τρόπο. Μέσα από τη βιομηχανική του επεξεργασία ως «αγαθού του πολιτισμού» μας, σαν συστατικό του τσιγάρου, που με τη μορφή του αποτσιγάρου, απόβλητου και σκουπιδιού, συλλέγεται και μορφοποιείται δεξιοτεχνικά σε μια απειλητική οριζόντια γραμμή, που κυματιστή σαν φίδι απειλή ως πολιτιστικό προϊόν το αγαθό της ζωής.

Θεσσαλονίκη Μάιος 2012

Χάρ. Σαββόπουλος
Ιστορικός Τέχνης ΑΠΘ.

Μαργαρίτα Δεσπότη

Βιβή Παπαδοπούλου

Βιργινία Μαστρογιαννάκη

Η έκθεση RAUMATERIAL ξεκίνησε την Τρίτη 29 Μαΐου. Η διάρκεια της είναι έως 26 Ιουνίου 2012. Ώρες λειτουργίας: Τρίτη έως Παρασκευή: 18.30 - 21.00

χΩρος 18, Χρυσοστ. Σμύρνης 18
Θεσσαλονίκη, τ.κ. 54622, τηλ. 2310 261 077
email: xoros18@gmail.com, site: www.choros18.com